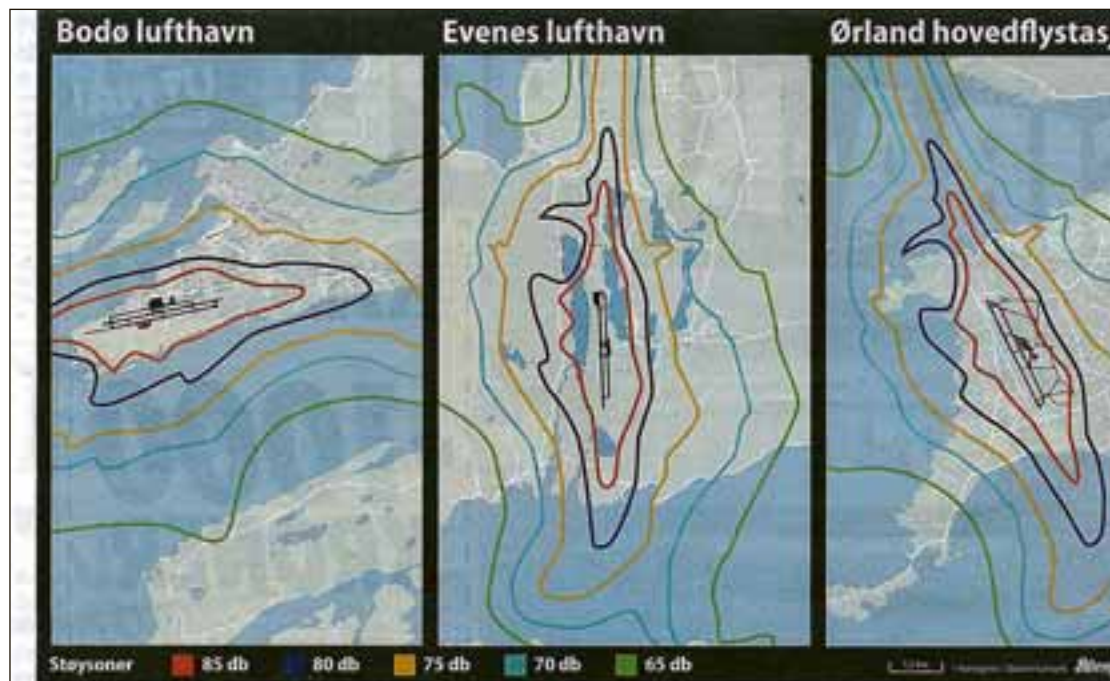

Sprenger alle gamle grenser

– Vanskelig å forestille seg hvor mye det nye jagerflyet støyer

Sprenger dagens støygrenser

– Vanskelig å fatte hvor mye det nye jagerflyet støyer

Daglig støy på en norsk arbeidsplass bør ikke overstige 75 desibel, mener Arbeidstilsynet. 85 desibel kan bli hverdagen for flyplassnaboer i Bodø, Evenes og Ørland.

ser at betydelig område rundt basene kan bli utsatt for jevnlig støy tilsvarende 85 desibel (dB), mens et enda større område får 75 dB.

Truls Gjestland (66) ved SINTEF, en av landets fremste støytjenere, opplyser at Arbeidstilsynet i Norge har satt en maks grense på 85 dB for åtte timers arbeidstid.

– Hvis topografien og bakkens beskaffenhet varierer, kan forskjellene bli store. Men om man forholder seg til områder som er veldig nær flyplassen, der flyene uansett skal opp og ned, kan man bruke data fra andre flyplasser, sier han.

– Hva regner du som veldig nær? – La oss si innenfor en avstand på 10 kilometer, sier han.

– Sånn i dagligtale, når vi sier at en lyd er dobbelt så sterk, snakker vi om en forskjell på 10 desibel (dB). 15 dB tilsier at støyen blir omtrent tre ganger så sterk, sier Gjestland.

Aftenposten har tidligere gjengitt kilder i Forsvaret som hevder at JSF/F-35 braker fire ganger så mye som våre F-16. Dette fordi F-35 utgives som

hvor lenge man står på. Om et fly tar av støyet til å stige raskt den totale støynivået. Det er derfor de beskriver støypåvirkningen som kan gå ut fra at F-35 ikke flyr så veldig høyt.

Vil fortsette maset etter støykart

Ordfører Jardar Jensen vil mase om å få støykartene - helt til departementet gir etter.

– Det finnes mange usikkerhetsfaktorer i kartet som nylig kom fram i Aftenposten. Vi har forsøkt å få ut de offisielle støykartene, men har hver gang fått til svar at kartene ikke blir frigitt før hele utredningen er klar, sier ordfører Jardar Jensen i Evenes.

Bodø rasert

Det var rådmann Steinar Sørensen som i en telefonsamtale anmodet Aftenposten om å gjøre den samme øvelsen som han selv hadde gjort: Å legge støypprofilene fra Eglin Airforce Base

over flyplassene på Evenes, Bodø og Ørland.

– Bodø blir rasert hvis dette kartet stemmer. Det nytter heller ikke å bygge en ny flyplass 700 meter vest for den gamle, sier Sørensen.

Han minner om at støydata for JSF - motstridende - er frigitt fra myndighetene i USA.

– Her har også lokalsamfunnet gått til rettssak for å få fjernet flystøyen, sier Sørensen.

Omringet av støy

– Vi tar støy på alvor. Derfor ønsker vi støydataene så raskt som mulig.

Ordfører Jardar Jensen mener støydataene, som Forsvarsdepartementet fikk allerede i januar i år, bør være like interessante for Bodø og Ørland.

– Vi har bedt om å få støydata fra Forsvarsdepartementet slik at vi kan få studert konsekvensene. Først da vil vi kunne si om dette er noe vi virkelig vil jobbe med videre framover, sier evenesordføreren.

Han erkjenner at kommunens innbyggere vil bli berørt, men er usikker på i hvor stor grad.

Ut fra kartene som ble lagt fram torsdag vil den gamle familiegården til ordføreren, like ved flyplassen, bli omringet av 80 dB kampflystøy - dersom Evenes blir valgt som ny hovedflystasjon.

RAGNAR BØIFOT
ragnarbo@fremover.no
Tlf 76 98 35 66

Støyeekspert tror ikke innbyggerne i Evenes, Bodø og Ørland vet hva de vil si ja til.

I mangel på støykart fra Forsvarsdepartementet har er støykartet fra Eglin Air Force Base i USA er lagt rett på kart for Bodø, Evenes og Ørland.

Kopierte støypprofilene

– Jeg tror ikke folk flest er i stand til å forestille seg hvor mye F-35 støyer i forhold til dagens F-16, sier Truls Gjestland (66) til Aftenposten.

Gjestland er en av landets fremste støyeekspert og jobber ved SINTEF. SINTEF blir brukt av Forsvarsbygg i jobben med å utarbeide nye støykart for de nye kampflyene Joint Strike Fighter (JSF).

Støypprofilene fra Eglin Air Force Base i Florida er lagt rett inn på kart over flyplassene på Evenes, i Bodø og på Ørland.

Gjestland tror ikke flyplassnaboenes fatter hvor mye det nye kampflyet braker i forhold til dagens norske fly, F-16.

Troverdige

Kartene, som ble lagt fram i Aftenposten torsdag, viser at store områder rundt basene kan bli utsatt for jevnlig støy tilsvarende 85 desibel (dB). Områdene som får 80 dB og 75 dB blir enda større.

Ifølge Arbeidstilsynet bør ikke

NYE KART: Slik ser støykartene Aftenposten har utarbeidet på bakgrunn av støydata for JSF fra Eglin Air Force Base i USA. Ifølge avisen er det første gang støydataene, fra april i år, er gjort kjent.

(Faksimile: Aftenposten)

GIR SEG IKKE: Ordfører Jardar Jensen gir seg ikke. Han vil be om å få støykartene fra Forsvarsdepartementet.

(Arkivfoto: Ragnar Bøifot)

daglig støy på en arbeidsplass overstige 75 dB. Den daglige støyen for flyplassnaboer i Bodø, Ørland eller Evenes kan bli på 85 dB.

Støymålingene fra Eglin viser at JSF utsetter omgivelsene sine for 105, dB ved landing - og 121 dB ved avgang.

Gjestland, som overfor Aftenposten beskriver målingene som troverdige, sier at det i Norge ikke anbefales at man utsettes for støy sterkere enn 110 dB, uansett varighet.

Gir mening

Gjestland sier også at overføring av støysonekart til de norske områdene gir mening, med visse begrensninger.

– Hvis topografien og bakkens beskaffenhet varierer, kan forskjellene bli store. Men om man forholder seg til områder som er veldig nær flyplassen, der flyene uansett skal opp og ned, kan man bruke data fra andre flyplasser, sier han.

Som nær mener Gjestland et område innenfor en avstand på rundt én kilometer.

For Bodø del viser kartet at hele Bodø-halvøya havner innenfor støysonen med 75 dB.

Kjent i lang tid

Ifølge Forsvarsdepartementet har det i lang tid vært kjent at F-35 braker mer enn dagens F-16-fly.

– Støydata på F-35 inngår som et av flere elementer i tilknytning til Forsvarsdepartementets utredning om ny basestruktur for kampflyvåpenet, heter det på departementets hjemmeside.

Videre står det å lese: Kampflyprosjektet mottok januar 2009 nye støydata knyttet til F-35. Disse dataene stammer fra F-35 støymålinger i USA, og disse blir analysert og bearbeidet slik at de kan anvendes for norske forhold. De nye resultatene gir et sikrere støybilde basert på faktiske målinger av F-35 ved overflyvning og avgangs- og landingsprofiler. Målingene er utført ved Edwards Airforce Base i California i USA.

Nå pågår arbeidet med å vurdere de ulike alternativene for én eller to nye kampflybaser der Evenes, Bodø og Ørland er kandidatene.

Blant de tingene som blir vurdert er støy, treningsforhold, infrastrukturbehov, styrkeproduksjon og logistikk og støttebehov, samt distrikts- og regionalpolitiske konsekvenser.